

Fotograaf William Rutten

# ‘Die ijzige blik van Holleeder maakte me bang’

William Rutten (51), een selfmade man, creëerde vanuit het niets een bedrijf en een netwerk dat hem als fotograaf op de meest uiteenlopende plekken bracht. Hij keek de kunst af bij zijn moeder die, na het verongelukken van z'n vader, een onmogelijk geacht avontuur eveneens tot een groot succes maakte. Wereldsterren als Robbie Williams, Beyoncé en Brad Pitt lopen de deur bij hem plat in... het pittoreske 's-Graveland.

TEKST FRANK WAALS, FOTO'S ANP E.A.



**J**e oogt altijd zeer kalm. Was je een makkelijk kind?

“Ik was een etter. Echt de schrik van de buurt. Vlak voor m'n derde verjaardag verhuisden we van Nijmegen naar Leersum, een dorp waar echt geen fuck te beleven viel. Ik besloot er daarom zelf maar voor te zorgen dat er wat te doen was. Dat begon met spuitbusjes waarmee we de tuinkabouters van de buurman een rode neus gaven en z'n tulpen zwart spoten. Het was toch een lul van een vent die we nog moesten terugpakken. Later werd de groep steeds groter met oudere gasten van buitenaf, waardoor het eens ontaarde in een regelrechte dorpsravage. Van een telefooncel in de fik tot ingegooide ruiten bij de bibliotheek, ze gingen veel verder dan mijn vriendjes en ik. We begonnen bij mij thuis, gingen het hele dorp rond en eindigden weer op dezelfde plek. Lekker handig. Zo kon de politie mooi het spoor volgen en stonden ze in een mum van tijd bij ons binnen.”

## William Rutten

Ruttens fascinatie voor fotografie begint tijdens zijn middelbareschooltijd. Na concerten te hebben gefotografeerd vanuit het publiek, valt zijn werk op bij de bandleiden van Het Goede Doel. Zij vragen hem de hoes te ontwerpen van hun album *Live!!!*. Die band brengt hem ook in contact met de *Hitkrant*, die hem op 17-jarige leeftijd in dienst neemt. Rutten komt in 1988 in contact met de producenten van *Veronica's Countdown*. Hij mag wekelijks de studiogasten fotograferen. Een jaar later begint hij een eigen studio. Tussen 2015 en 2020 is hij regelmatig te zien als deskundige bij *RTL Boulevard*. Vanaf 2016 is hij jurylid bij *Het perfecte plaatje*, de door Tijn Beckand gepresenteerde afvalrace waarin BN'ers hun fotografeerkunsten tonen. Sinds 2020 is Rutten deskundige bij *Shownieuws* en heeft hij daar zijn eigen online-serie *Op de gevoelige plaat*.

‘Ik was een etter, de schrik van de buurt. Het ontaardde in een regelrechte dorpsravage: een telefooncel in de fik, ingegooide ruiten’

### Dus toen was je de sjaak?

“Niet meteen. M'n moeder nam het voor me op, ook al zag ze de verfsporen nog aan m'n handen zitten. Een gelovig jongetje uit de buurt, dat flink onder druk was gezet, klapte uiteindelijk wel. Hij heeft de hele boel verraden, waarna we moesten voorkomen bij de jeugdrecht. Mijn broers konden er ook wat van. Van joyriding tot weet ik veel wat. Daar heeft onze moeder, die met een werkende man het grootste deel van de opvoeding op zich nam, het wel zwaar mee gehad. Ik herinner me haar als een vrouw die het altijd voor ons opnam en nooit een tik uitdeelde. Die heb ik slechts één keer gehad, van mijn vader. Toen ik de fiets van het buurmeisje in de boom had gehangen, was hij er helemaal klaar mee. Ik moest maar eens leren luisteren. Ik was me van geen kwaad bewust. Achteraf zat ik gewoon in een moeilijke puberteit waar ik doorheen moest.”

### Wanneer was dat voorbij?

“Van de ene op de andere dag, toen mijn vader plotseling overleed. Daardoor moest ik ineens volwassen worden en besloot ik nooit meer iets te doen wat ik niet leuk vond. Ik stopte per direct met school en ging vol voor de fotografie. Het moment dat ik het nieuws over zijn dood hoorde was vreselijk. Ik was 16 jaar, zat in de klas en zag plotseling twee familieleden door het schoolgebouw lopen. Vreemd, aangezien juist deze vrouwen elkaar niet konden luchten of zien en omdat m'n moeder me net twee uur daarvoor nog had

afgezet. Puur omdat ze wist dat ik anders niet naar school ging. Hoe vaak ik niet aan de voorkant de school naar binnen ben gelopen om er aan de achterkant linea recta weer uit te gaan. Dan wandelde ik naar de V&D om saucijzenbroodjes te eten en tijdschriften te lezen. Ook droeg ik eens maandenlang een zelfgemaakte gipsarm om onder gymles uit te komen. De middag dat ik door mijn familie uit de klas werd gehaald, was er echter niets aan de hand. Met mij dan. Pa was op dat moment al overleden als gevolg van een auto-ongeluk. Als cameraman had hij altijd veel zware apparatuur achter in z'n auto liggen en dat is op een gegeven moment naar voren geschoten, wat z'n nek brak. Om die reden heb ik zelf in mijn auto een schot tussen de kofferbak en het zitgedeelte.”

### Mooie wagen?

“Ik ben meteen na het halen van mijn rijbewijs goed begonnen. Met de geschiedenis van mijn vader wilde ik per se een veilige auto waar ik van op aan kon. Het werd een stevige Mercedes met witte spoilers en daar heb ik m'n oude leraar, meneer Homan, tijdens een reünie nog eens mee klemgereden. Die man zette me altijd voor de klas om een voorbeeld te stellen voor de rest. Niet worden zoals William, dan loopt het slecht met je af. Ik was altijd het pisaaltje, de clown. *Er zou toch niets van mij terechtkomen?* zei ik hem. *Volgens mij fiets jij nog steeds naar school.* Hetzelfde deed een andere vriend op wie hij altijd commentaar had. Gek genoeg

zijn wij beiden leuke dingen gaan doen en hebben al z'n lievelingetjes van destijds niets van het leven gebakken.”

### Zes jaar geleden verloor je ook je moeder.

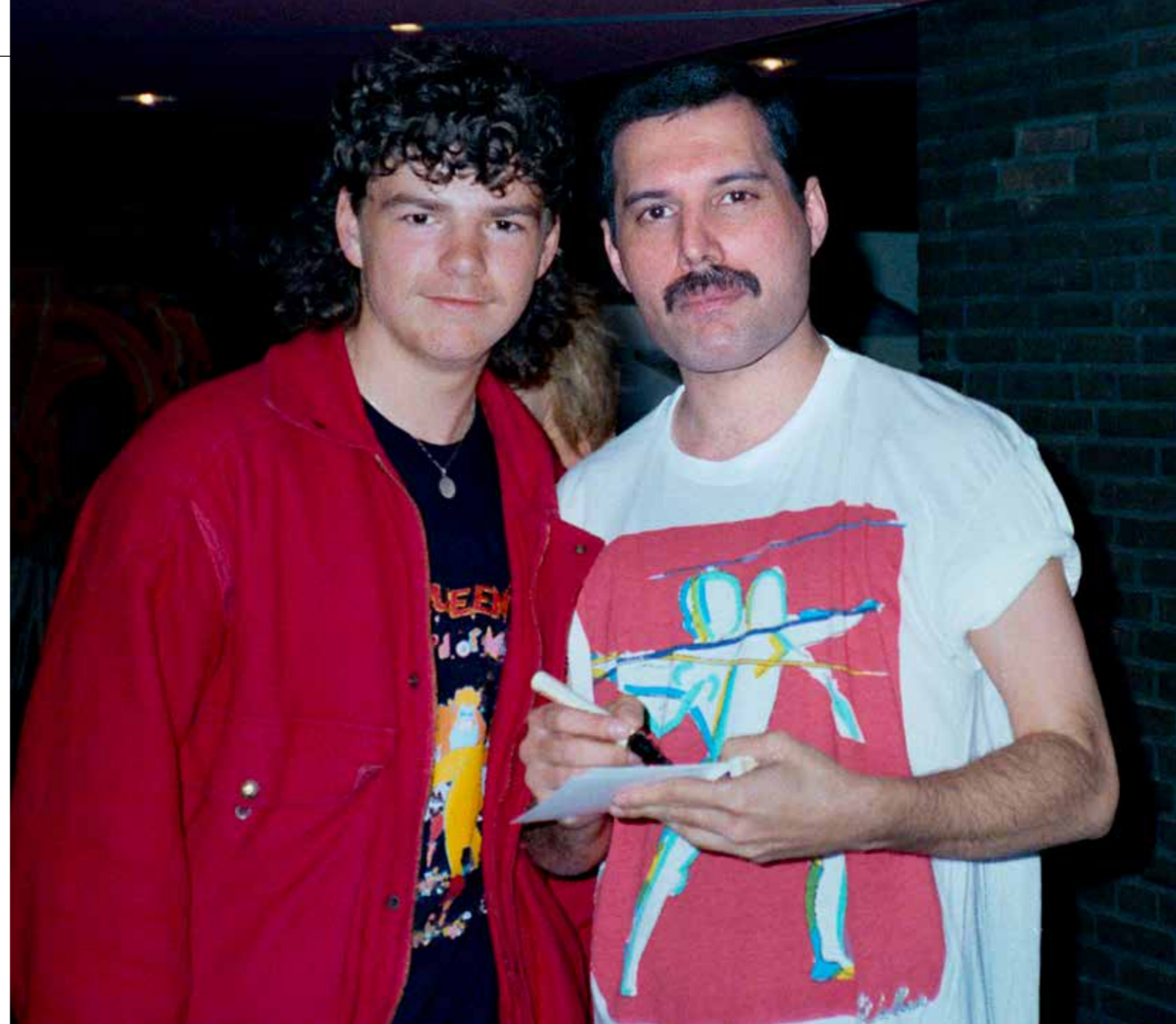
“Toen zij overleed, stierf er een stuk van mezelf. Zij was mijn held, die na de dood van mijn vader niet bij de pakken neerzat. Vier dagen voor dat ongeluk was hij net een nieuw bedrijf begonnen. Daar zat mijn moeder nu ineens mee in haar maag, terwijl ze weinig tot niets van zijn vakgebied afwist. Ze had het voor een habbekrats kunnen verkopen en genoeg kunnen nemen met een leven

in duigen, maar ze koos ervoor om het zelf te gaan runnen en maakte er een megasucces van. Zes jaar geleden stierf ook zij dus, na een tijdje een agressieve vorm van Parkinson te hebben gehad. Vlak voordat ik naar Amerika zou vliegen voor mijn jaarlijkse grafieklus bij de Golden Globes vroeg ik haar nog: *Kan ik gaan?* Ze was een streber en een volhouder, dus ze drukte me op het hart dat het geen probleem was. Eenmaal in de auto kreeg ik het te kwaad bij een nummer op de radio en rolden de tranen over mijn wangen. Ik keek mijn vrouw aan en zei: *Ik denk dat ik haar niet meer levend ga zien.*”

### Met Freddie Mercury.

### Dat bleek te kloppen...

“Eenmaal aan de andere kant van de oceaan verliep het werk soepel. Ik was helemaal euforisch dat ik U2 had gefotografeerd toen ik mijn telefoon in m'n broekzak voelde trillen. Een berichtje van mijn broer met een foto van een klok. Later begreep ik dat dit het tijdstip van haar overlijden aangaf. Stond ik daar, in een hermetisch afgesloten hotel met allemaal wereldsterren en een chocoladecocktail in m'n hand. Door alle beveiliging heeft het wel twee uur geduurd voordat we daar eindelijk weg waren. Ik ben zo blij dat ik mijn moeder de dag ervoor nog heb kunnen vertellen dat ik voor →





nog dat Enrique Iglesias eens letterlijk op mijn studiovloer in slaap viel. Ik heb er nog steeds de foto's van. Ik raakte met hem in gesprek en vroeg hem of het wel goed met hem ging, of hij de stomme vragen in interviews nog wel trok en of ik een kop koffie voor hem kon inschenken. Omdat hij zag dat ik 'm begreep, werd het een heel leuk en menselijk gesprek, dat haast therapeutisch werkte."

#### **Heb je vaker van dat soort gesprekken?**

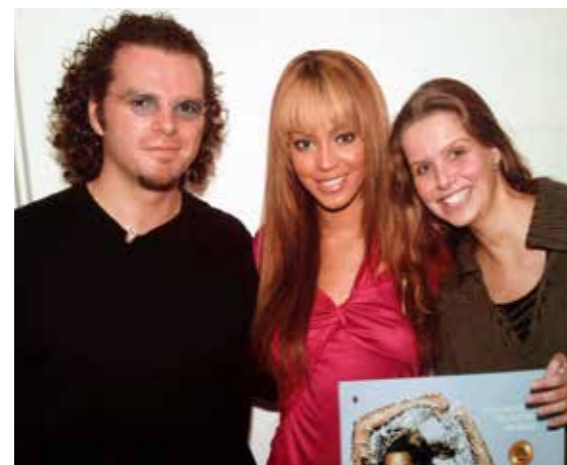
"Ik probeer jonge artiesten tegenwoordig te behoeden voor die bekende valkuil van het succes, dat ook zomaar ineens weg kan zijn. Zelfs Marco Borsato heeft de afgelopen jaren kunnen proeven hoe het is om ineens iets minder populair te zijn. Zolang je wint heb je vrienden, zit het tegen, dan trapt men het deksel graag nog wat harder dicht. Heel jong al heel bekend zijn, maar weinigen komen daar normaal uit. Jim Bakkum is een schaars voorbeeld van iemand die dat wel is gelukt, maar als je thuisbasis niet goed is en men daadwerkelijk gelooft dat je Jezus Christus bent, dan gaat het mis."

**Met Slash van Guns N' Roses.**

#### **Heb je dat weleens meegemaakt?**

"Ach, zo vaak. De winnares van *The Voice Kids* was hier eens en haar ouders gedroegen zich alsof ze Whitney Houston begeleidden. Ze zagen dat jonge meisje als hun ticket naar de buitenwereld. Of wat te denken van Justin Timberlake. Die kwam hier ook aan met z'n moeder en bleek een heel vervelend mannetje. Aan de andere kant: hij was 15 jaar, vol aan het puberen en overdonderd door alles wat hem overkwam. Leeftijdsgenootje Christina Aguilera was een kreng, keek me niet aan, gaf me geen hand en mompelde iets binnensmonds. Later in Amerika was ze alweer wat ouder, gegroeid qua persoon en superaardig. Dat leerde me dat je nooit op een enkele ontmoeting af kan gaan. Iemand kan simpelweg zijn of haar dag niet hebben. Bovendien sta ik als

**Met Beyoncé.**



het eerst vader zou worden. Ik wilde aanvankelijk nooit kinderen, maar het was wel haar grootste wens. Mijn schoonzus vertelde me later dat ze een traan zag toen ik dat nieuws nog net op tijd overbracht. Daardoor wist ze: het zit goed. Ik kan loslaten. Haar dood was pittig en veel heftiger dan ik had gedacht. Ik denk dat ik minstens een half jaar een soort gat in m'n hart heb gehad. Een heel naar en leeg gevoel dat ik zo kan terugroepen. Nu ik erover praat, krijg ik weer kippenvel."

**Je wilde niet, zoals je vader, cameraman worden. Toch ben je, net als hem, de hele wereld overgetrokken.**

"Maar dan als fotograaf. Het begon met Ray Slijngaard en Anita Doth, met wie ik de gekste plekken heb gezien. Het heeft me een mooie inkijk gegeven in wat wereldartiesten meemaken. Als 2 Unlimited waren ze zo

megagroot dat ze verschrikkelijk werden geleefd, misbruikt en bestolen door platenmaatschappijen en managers. Elke minuut werd er energie uit ze gezogen, wat me heeft geleerd niet boos te zijn als een shoot met een artiest een keer niet doorgaat omdat hij of zij te moe is. Ik snap dat ik als fotograaf een van de velen ben die ze tijdens een tour zien. Ik weet

fotograaf in dienst van de artiesten. Hen moet ik vastleggen zoals ze gezien willen worden. Imago versterkend, *larger than life*. Dat is mijn taak. Daar past geen eigen ego bij."

#### **Terwijl artiesten daar zelf vaak wel over beschikken.**

"Sting was nooit aardig. Ik moest eens een meet & greet van hem en een 14-jarig meisje fotograferen. Ze gaf hem een pluchen eend. Sting reageerde daarop sarcastisch en met een gezicht op onweer: *Ah, just what I needed*. Heel vervelend. Daarna ging hij voor het raam van zijn hotelkamer staan, waar hij neerkeek op schreeuwende fans die een handtekening wilden. *Look at those beggars!* Zo denigrend. Maar ook nu weer: mensen kunnen veranderen. Jaren later ontmoette ik hem bij *RTL Late Night* en liep hij bij binnenkomst direct op me af. *Hé you! I just saw you on the telly!* Bleek hij net daarvoor op z'n hotelkamer een aflevering van *Het perfecte plaatje* te hebben gezien. Urenlang hebben Humberto Tan, Jack van Gelder, een visagiste en ik vervolgens in de kleedkamer met elkaar zitten praten. Hij heeft zelfs de aller-

## 'Ik was helemaal euforisch dat ik U2 had gefotografeerd toen ik op mijn telefoon het tijdstip zag van het overlijden van m'n moeder'

eerste gouden plaat van The Police, die ik in bezit heb, gesigneerd. *Ah well, then I have to officially give it to you*, grapte Sting."

#### **Welke wereldster vergeet je nooit meer?**

"Dat zijn er meerderen, namelijk de Spice Girls. Net na hun eerste single *Wannabe* waren ze een dag in Nederland zonder gevulde agenda. Een Duits popblad vroeg of ik hen wilde vastleggen, iets waar de *Hitkrant*, waar ik ook voor werkte, op dat moment nog voor bedankte. Weer een meidenbandje, laat maar zitten! Voor de oostenburen kon ik echter wel aan de slag en van het management kreeg ik een rider van drie pagina's (lijst met wensen of eisen van een artiest, red.) met daarop allemaal

**Met Sting.**



koekjes, fruit, salades en drankjes. Laat maar zitten, dacht ik. Dat doe ik voor niemand. Een goede vriend sprong echter bij door aan te bieden alles op die lijst te halen als hij bij de shoot aanwezig mocht zijn en ook op de foto mocht. Hij vond het namelijk wel een stel lekkere wijven."

#### **Zo gezegd, zo gedaan?**

"Inderdaad. Een paar dagen later stonden ze voor m'n deur in 's-Graveland en wisten ze niet wat ze zagen. Over de volle breedte van de bar stond werkelijk alles wat ze op die lijst hadden gezet, alleen had dat helemaal niet gehoeven. Dat is voor tv-optredens, niet voor fotoshoots, lachten ze. Het brak echter wel meteen het ijs en we hadden een superleuke middag, tot foto's met die meiden in mijn badkuip aan toe. Je moest toen eigenlijk al contracten tekenen waarin je verklaarde het beeld slechts een enkele keer te gebruiken. Maar de sfeer was zo leuk dat ze het vergaten of dachten: laat maar zitten. We sloten af, die meiden vertrokken en vier dagen later werden ze nummer 1 in Amerika. De pleuris brak uit en niemand had recente foto's met de laatste nieuwe look. Behalve ik! Het management opnieuw aan de lijn: *William, we hebben geen tijd voor nieuwe shoots, dus we brengen je in contact met het fotoagentschap Idols. Zij kunnen jouw foto's doorverkopen aan andere media*. Diezelfde week haalden die mensen al m'n dia's op en gingen ze de wereld over. Dat leverde me binnen een jaar twee ton op. Ik wist niet wat ik meemaakte."





**Je bent ook de enige die Willem Holleeder in een studio heeft geportretteerd.**

“Dat hele Heineken-drama heeft zich niet ver van mijn oude woonplaats afgespeeld en het boek van Peter R. de Vries maakte hem voor mij al helemaal een soort mythologisch figuur. Er was niemand die ik liever wilde vastleggen dan Holleeder, daar kon zelfs geen popster aan tippen. Collega-fotograaf Ferry de Kok wist dat en belde op een zekere dag op: *William, ben je thuis? Dan kom ik een bakkie koffie drinken.* Niet lang daarna ging de bel, ik deed open en daar stond hij ineens samen met Holleeder. *Zo, dus ik heb begrepen dat je mij wilde fotograferen,* grinnikte hij. Voor ik het wist, zat hij voor mijn lens en vroeg ik hem om aan iemand te denken waar hij ontzettend boos op was. Er kwam een ijzige blik uit, waar ik ter plekke bang van werd. Ik maakte direct een printje en gaf ‘m aan hem mee. *Wat een boevenkop, hè,* zei hij vlak voor zijn vertrek.”

**Een mooie vriendendienst!**

“Ik ben Ferry daar nog steeds dankbaar voor. Hij is, naast mij,

‘Ik had de Spice Girls in mijn badkuip. Diezelfde week gingen de foto’s de hele wereld over. Dat leverde me twee ton op’

de enige fotograaf die nog steeds vecht voor zijn werk en zich niet laat beteugelen door rare wurgcontracten. Het merendeel van onze vakgenoten doet dat wel en verkoopt soms foto’s voor 6 cent. 6 cent! Daar heb je dan zo hard voor geploeterd. *Veronica Magazine,* waar ik dertig jaar lang voor heb gefotografeerd, probeerde laatst ook zoiets. Toen het blad naar een andere uitgever ging, kwam er ook een nieuwe eigenaar die mij een overeenkomst wilde laten tekenen waarin stond dat ik alle rechten van de foto’s die ik voor hen zou schieten, moest overdragen. Zo niet, dan kon ik vertrekken. Veronica betaalde mij überhaupt slechts een derde van mijn normale gage, maar vanuit een soort trouwen ben ik altijd voor ze blijven werken. Deze nieuwe constructie

was echter een belediging. Dan maar een punt achter onze samenwerking, want ik weiger mijn ziel te verkopen aan de duivel. Iets wat zat andere fotografen zonder enig zelfrespect inmiddels wel hebben gedaan.”

**Je zit gelukkig niet om werk verlegen. Sterfje in het harnas?**

“Dat zou wel het mooist zijn. Dat ik ergens op een podium of in mijn studio nog net een laatste foto maak, mijn hart er ineens mee stopt en het achteraf ook nog eens een geweldige plaat blijkt te zijn. Als een soort Tommy Cooper sterven terwijl je doet wat je het liefst doet. Ik oefen namelijk al 35 jaar mijn hobby uit en kan, voor mijn gevoel, ook al 35 jaar zeggen dat ik geen dag heb gewerkt. Ik hoop dat dat nog lang zo blijft.” ←

